

Alaealiste komisjonide tegevuse analüüs

Eesti Noorsootöö Keskus

1.02.2010

Helen Kereme

Sisukord

1	ALAEALISTE KOMISJONIDE TEGEVUSE ANALÜÜS LÄBI AASTATE	3
1.1	Alaealiste komisjonid Eestis	3
1.2	Alaealiste komisjonidesse suunatud lapsed	4
1.3	Taotluse esitanud institutsioonid	7
1.4	Pöördumise aluseks olnud teod	8
1.5	Alaealiste komisjoni suunatud laste sooline ja vanuseline osakaal	9
1.6	Kohaldatud mõjutusvahendid	10
1.7	Kordusarutelud alaealiste komisjonides	11
1.8	Alaealisele esindaja määramine	12
1.9	Sundtoomine	12
2	KURITEOENNETUSLIKEST PROJEKTIKONKURSSIDEST KOGUTUD INFO 2009.a.....	13
3	MAAKONDLIKUD KRIMINAALPREVENTIIVSED PRIORITEEDID 2009.a.....	15

1 ALAEALISTE KOMISJONIDE TEGEVUSE ANALÜÜS LÄBI AASTATE

1.1 Alaealiste komisjonid Eestis

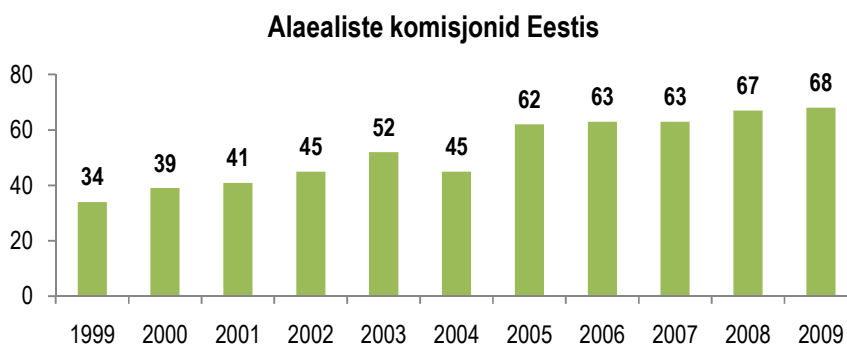
Iga aasta lõppedes koostab iga alaealiste komisjon oma tegevuse kohta aastaaruande. Aruanne esitatakse teda moodustanud organile. Aastaaruande vorm on välja töötatud Haridus-ja Teadusministeeriumi poolt 1999.a. ning uuendatud Eesti Noorsootöö Keskuse poolt 2007.a. ning 2008.a. Alaealiste komisjoni tegevusaruande saab jagada kolmeks osaks: esimene osa sisaldab kokkuvõtet alaealiste õigusrikkumise asjadest, taotluse esitajast ning alaealisele määratud mõjutusvahendist. Teises osas on koostatud ülevaade maakonnas läbiviidud kuriteoennetuslikest projektidest ning kolmandas osas on kajastatud komisjoni järgmise aasta prioriteetidid.

2010.a 1. jaanuari seisuga on Eestis kokku 68 alaealiste komisjoni (15 maavalitsuste juures, 8 Tallinna linnaosade ja 45 KOV komisjoni). (vt **joonis 1**)

Alaealise mõjutusvahendite seadusest (AMVS) tulenevalt on **alaealiste komisjoni moodustamise võimalus ka kohalikul omavalitsusel**, kuid eelnevalt peab see olema kooskõlastatud maakonna alaealiste komisjoni. Aastate jooksul on siiski komisjonide arv omavalitsustes järjepidevalt kasvanud (1999.a. 19 komisjoni; 2003.a. 37 komisjoni; 2006.a. 40 komisjoni ja 2009.a. 45 komisjoni) (vt **tabel 1**), mis näitab, et järjest rohkem teadvustatakse vajadust pöörata tähelepanu probleemsetele lastele ning aidata neid varajase sekkumisega. Alaealiste komisjonide loomine kohalikus omavalitsuses aitab kaasa ennetustöö koordineerimisele, võrgustikutöö edendamisele kohalikus piirkonnas ning korduvõigusrikkumiste ärahoidmisele.

45 KOV komisjonist tegutseb Harjumaal hetkel 15 , Ida-Virumaal 4, Jõgeval 1, Järvamaal 2, Raplamaal 3, Pärnumaal 10, Tartumaal 3, Valgamaal 1 ning Viljandis 6. Kuues maakonnas (Hiiumaa, Läänemaa, Lääne-Virumaal, Põlvamaal, Saaremaal ning Võrus) KOV komisjone ei ole. Viimase kolme aastaga on lisandunud kokku 5 KOV komisjoni. AMVS muutmise seaduse eelnõu (98SE)¹ näeb ette, et tulevikus on kohalikel omavalitsustel võimalik luua ka ühiskomisjone. Tänapäevase seisuga on need moodustatud Harju-, Pärnu- ja Valgamaal: Kuusalu ja Loksa vallad; Pärnumaal Vändra ja Kaisma vallad ning Saarde vald ja Kilingi-Nõmme linn. Valgamaal Tõrva linn koos Põdrala ja Helme valdadega. Ühiskomisjonid aitavad leevendada piirkonnas spetsialistide puudust, toetades samal ajal abi jõudmist alaealiseni võimalikult lähedal tema elukohale.

Joonis 1. Alaealiste komisjonid Eestis

¹ Eelnõu läbis esimese lugemise Riigikogus 2007.a, 2008.a arutati eelnõu paaril õiguskomisjoni ja kultuurikomisjoni istungil, 2009.a aktiivset eelnõu menetlemist ei ole toimunud.

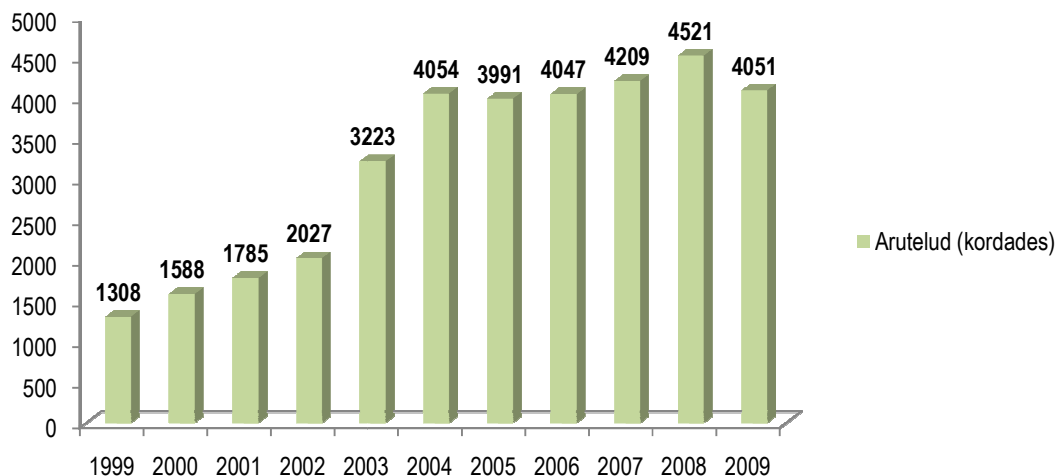
Tabel 1. Kohalike omavalitsuste alaealiste komisjonide arv maakondades

Piirkond	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Tallinn	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Harjumaa	2	3	2	4	5	4	13	12	12	14	15
Hiiumaa	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ida-Virumaa	4	4	4	5	6	5	6	6	4	4	4
Jõgevamaa	0	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1
Järvamaa	0	0	0	0	1	0	1	2	2	2	2
Läänemaa	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pärnumaa	4	4	7	8	9	8	11	11	10	10	10
Raplamaa	0	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3
Saaremaa	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
Tartumaa	0	0	0	0	1	0	0	1	3	3	3
Valgamaa	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Viljandimaa	0	2	2	1	2	1	3	3	4	6	6
KOKKU	19	24	26	30	37	30	47	48	48	52	53

1.2 Alaealiste komisjonidesse suunatud lapsed

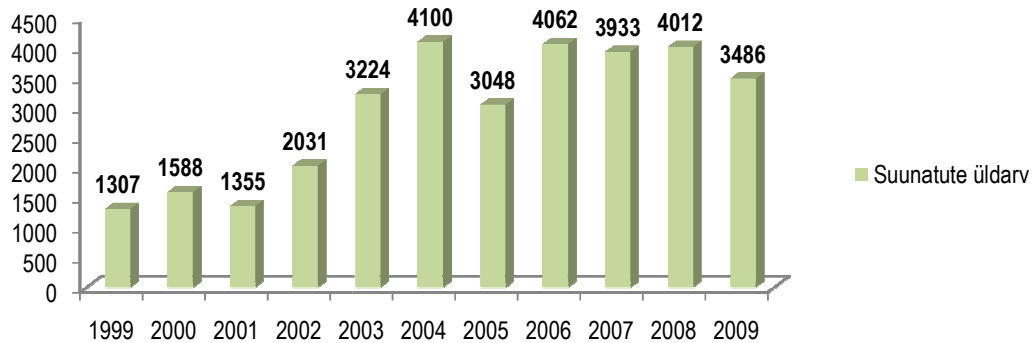
Joonisel 2 on kajastatud alaealiste komisjonis arutatud taotluste arv arvestusega, et üks taotlus on ühe õigusrikkumise arutamise aluseks. Kui asja arutatakse uuesti, kuna alaealine jättis täitmata tema suhtes kohaldatud mõjutusvahenditest tulenevad kohustused, siis ei arvestata seda uue taotlusena, vaid juba esitatud taotluse järjena. 2009.a. arutati alaealiste komisjonides üle Eesti 4051 õigusrikkumise asja ning see arv on kahe viimast aastate jooksul vähenenud, jõudes 2006.a. tasemele.

Joonis 2. Alaealiste õigusrikkumistesse puutuvate asjade arutelud (kordades)

Ka alaealiste arv on 2009.a. vähenenud, jõudes kahe eelneva aastaga võrreldes madalaimale tasemele. Kesktõlbi on viimase viie aasta jooksul komisjonides arutatud ligi 3900 lapse juhtumit. (vt joonis 3)

Joonis 3. Alaealiste komisjoni suunatud laste üldarv

Eestis suunati 2009.a. kogu earühmast alaealiste komisjoni 2,4% alaealistest. Kõige kõrgem oli komisjoni suunatute osakaal earühmast Hiiumaal (5,1%) ja kõige väiksem Saaremaal (1,1%). (vt tabel 2)

Tabel 2. Alaealiste komisjonidesse suunatud õigusrikkujate osakaal (%) earühmas (7-17) 2009.a.

Maakond	Kogu noorte arv 7-17	AEK-i suunatud alaealised	Õigusrikkujate osakaal kogu earühmast
Harju maakond	14874	366	2,5%
..Tallinn	36731	766	2,1%
Hiiu maakond	1345	69	5,1%
Ida-Viru maakond	16806	556	3,3%
Jõgeva maakond	4868	80	1,6%
Järva maakond	4475	66	1,5%
Lääne maakond	3417	63	1,8%
Lääne-Viru maakond	8586	260	3,0%
Põlva maakond	3919	65	1,7%
Pärnu maakond	10506	211	2,0%
Rapla maakond	4774	95	2,0%
Saare maakond	4238	47	1,1%
Tartu maakond	17486	494	2,8%
Valga maakond	4469	72	1,6%
Viljandi maakond	6983	173	2,5%
Võru maakond	4815	103	2,1%

AMVS kasutatakse alaealise sooritatud õigusrikkumise kohta kogunenud materjali asjana. Tabelis 3 on toodud maakondades ja Tallinna linnas alaealiste komisjonides arutatud asjade üldarvud.

Nagu alltoodud tabelist on näha, siis komisjonide koormused on asjade arutamise arvukuse poolest väga erinevad. Kõige rohkem asju vaadatakse läbi Tallinna linnas.

7-17 aastaste noorte koguarv oli Eesti Statistikaameti allikate põhjal 2010.a. jaanuari seisuga 148 292.

Maakondlikest alaealiste komisjonidest arutatakse kõige rohkem asju Tartumaal, kus 2009.a. on kokku arutatud 615 asja.

Tabel 3. Alaealiste õigusrikkumistesse puutuvate asjade arutelud (kordades) 2009.a.

PIIRKOND	2003.a.	2005.a.	2007.a.	2008.a.	2009.a.
Tallinn	1173	967	1141	990	831
Harjumaa	208	441	261	444	383
Hiiumaa	39	72	50	102	83
Ida-Virumaa	363	438	398	431	582
Jõgevamaa	44	58	97	82	80
Järvamaa	66	119	114	118	64
Läänemaa	92	113	139	142	78
Lääne-Virumaa	189	205	420	396	452
Põlvamaa	82	95	151	149	71
Pärnumaa	260	307	297	341	254
Raplamaa	71	139	107	216	134
Saaremaa	39	70	67	75	60
Tartumaa	305	482	560	583	615
Valgamaa	80	126	93	91	80
Viljandimaa	127	285	202	215	169
Võrumaa	85	122	112	146	114
KOKKU	3223	3991	4209	4521	4051

Kui terviklikuna on alaealiste õigusrikkumiste arv 2008.a. aastaga võrreldes vähenenud, siis mõningates maakondades on arutelusid olnud eelnevate aastatega võrreldes tunduvalt rohkem. Näiteks Ida-Virumaal on õigusrikkumiste arutelusid olnud 26% rohkem, kui 2008.a.

Ka Lääne-Virumaal on alaealiste komisjonis arutelude arv eelnevate aastatega võrreldes märgatavalt tõusnud (2008.a võrreldes 12,4%). Kuigi Lääne-Virumaa alaealiste komisjonis on 2009.a. on kokku arutatud 452 õigusrikkumist, siis sellegipoolest kohalike omavalitsuste juurde seni alaealiste komisjoni loodud ei ole, vaatamata asjaolule, et statistilisi näitajaid vaadates ning maakondliku alaealiste komisjoni koormust arvestades oleks selleks selgelt vajadus.

Samamoodi on koormus suurenenud ka Tartu maakonnas (võrreldes 2008.a. 5%) Piirkondlikku alaealiste komisjoni ei ole seni komisjoni moodustanud ka Tartu linn, mis on elanike arvult teine suurim linn Eestis (Tartu laste asju arutab Tartu maakonna komisjon).

Kohalike omavalitsuste juurde alaealiste komisjonide loomine aitaks vähendada maakondlike alaealiste komisjonide töökoormust ning võimaldaks lapsele abi osutada võimalikult "rohujuure" tasandil.

1.3 Taotluse esitanud institutsioonid

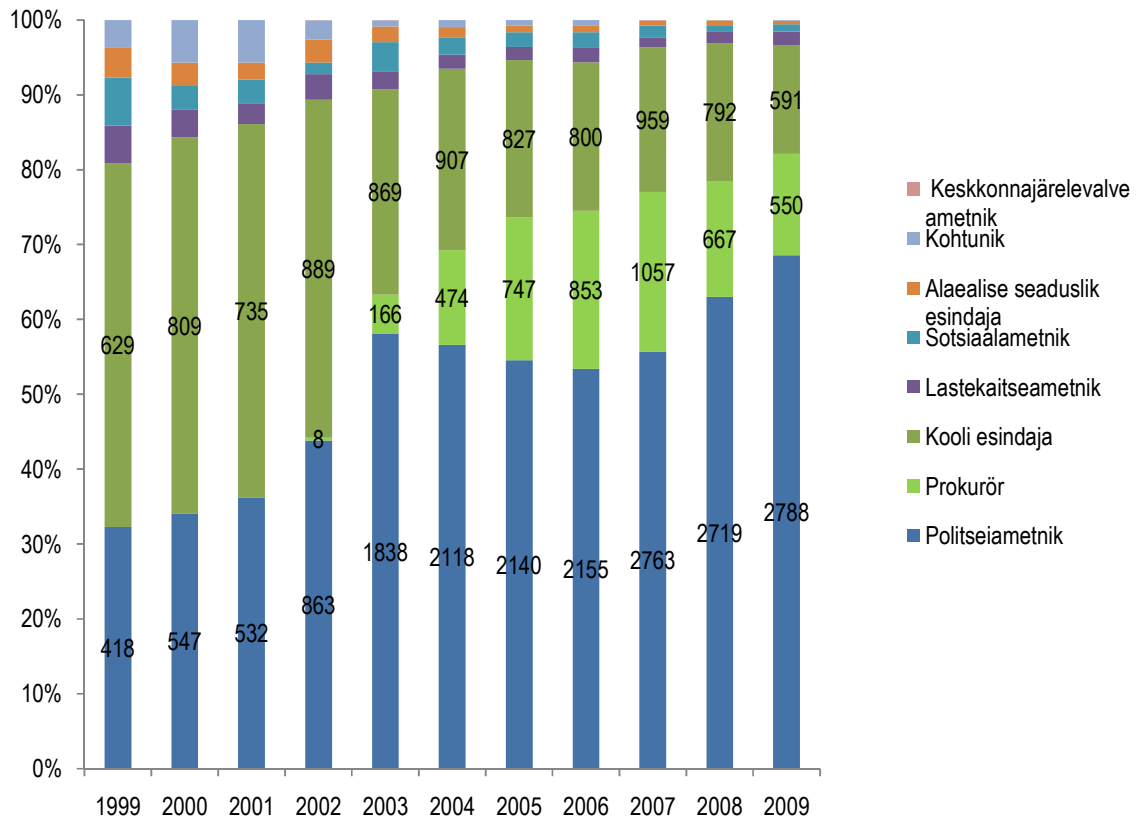
AMVS § 14 lg 1 määratleb alaealise õiguserikkumise asja arutamiseks **taotluse esitamiseks õigustatud isikud**. (vt **joonis 4**) Kui 1999-2002 oli üle poolte esitatud taotluste tehtud kooli poolt, siis 2003-2009 on peamised pöördumised tulnud politseiametniku poolt (2002 - 44%; 2005 - 54%; 2008 - 56%; 2009 - 69%) ning nende osakaal on aastatega märgatavalt kasvanud. Kui 1999-2002 oli üle poolte esitatud taotluste tehtud kooli poolt (1999 - 49%, 2000 - 50%, 2001 - 50% , 2002 - 45%), siis viimaste aastate komisjonide aruandlusest selgub, et kooli poolt esitatud taotlused moodustavad kõikidest taotlustest 15%. Seega on näha, et kooli osa lapse suunamisel komisjoni on viimastel aastatel vähenenud.

Suurenenud politseiametnike ja prokuröride poolt esitatavate taotluste arvu põhjuseks on karistusseadustiku jõustumisest (1.09.2002) tulenenud muudatused AMVS-s. (vt **joonis 5**)

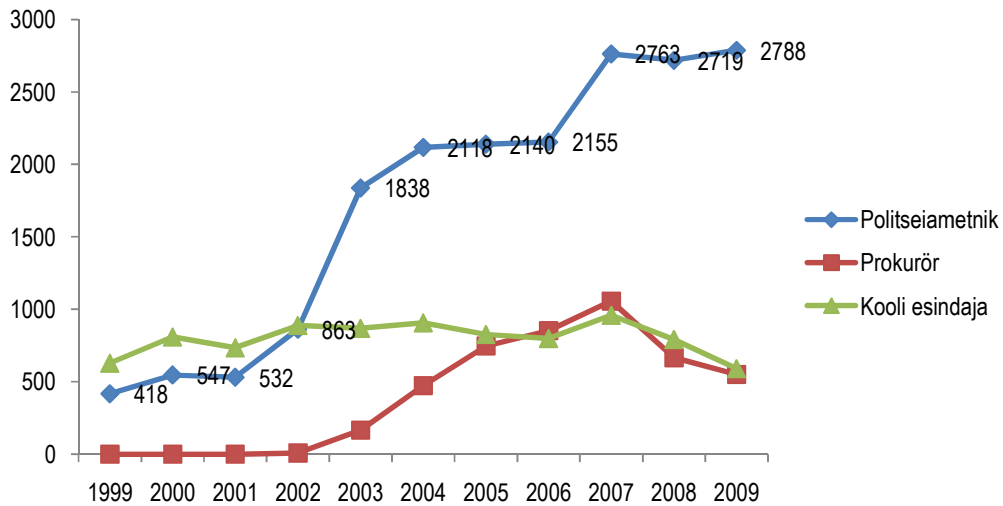
Kuigi alates 2005. aastast tõusis järjepidevalt prokuröri poolt esitatud taotluste osakaal (2005. aastal 19%-ni esitatud taotlustest, 2006.a 21% esitatud taotlustest; 2007.a. 22%), siis 2008.a. on see osakaal (võrreldes 2007.a.) vähenenud 6%, ehk prokuröri poolt esitatud taotluste osakaal oli 2008.a. 16% ning 2009.a. oli prokuröri poolt esitatud taotluste osakaal 14%.

Kõige vähem on taotlusi alaealiste komisjonile esitanud alaealise seaduslikud esindajad, keskkonnajärelevalve ametnikud ning kohtunikud.

Joonis 4. Taotluse esitanud institutsioonid

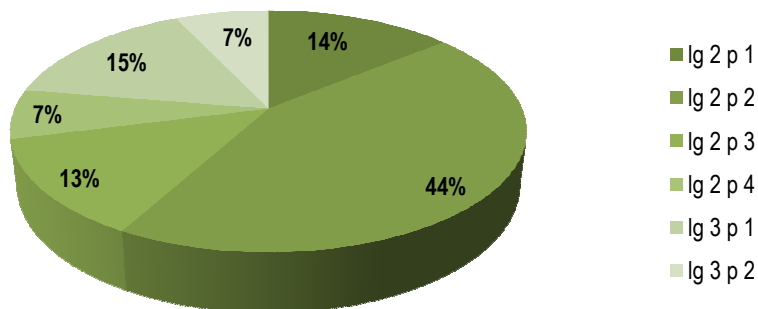
Joonis 5. Kõige enam taotlusi esitanud institutsioonid

1.4 Pöördumise aluseks olnud teod

Kui 2000.a. alguses olid peamiseks alaealiste komisjoni pöördumise aluseks olevad teod (kahe kolmandiku ringis) seotud kooli probleemidega, siis alates 2003.a. aruannetest selgub, et nüüd on peamiseks **pöördumise aluseks** AMVS § 1 lõige 2 punkt 2 ehk nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastava õigusvastane tegu (44%). (vt **joonis 6**) Sellele järgnevad AMS § 1 lõige 3 punkt 1 (koolikohustuse mittetäitmine 17%); lõige 2 punkt 1 (nooremana kui neljateistaastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastava õigusvastase teo 14%) ja lõige 2 punkt 3 (neljateist kuni kaheksateistaastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuritegu, kuid prokurör või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistus või karistusseadustiku § 87 ettenähtud mõjutusvahendite kohaldamisega ja kriminaalmenetlus on tema suhtes lõpetatud). Kõige vähem on õigusrikkumisi toime pandud lõige 3 punkt 2 järgi, ehk noor on tarvitanud alkohoolset jooki, narkootilist või psühhotroopset ainet.

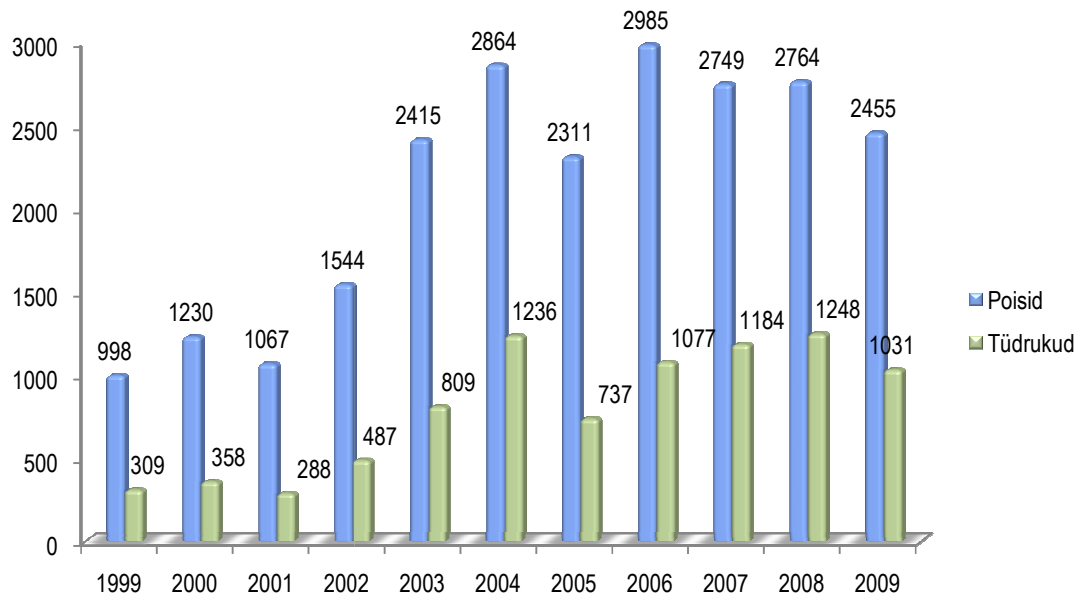
Joonis 6. Pöördumise aluseks olnud teod 2009.a.

1.5 Alaealiste komisjoni suunatud laste sooline ja vanuseline osakaal

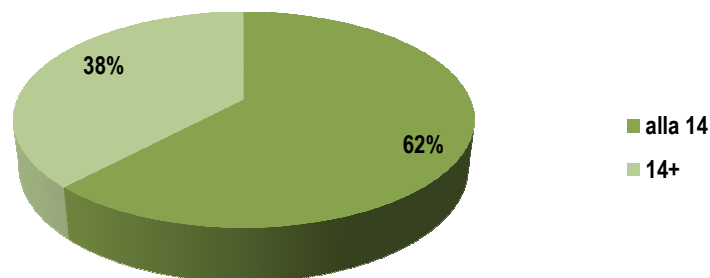
Poiste ja tüdrukute suhet õigusrikkumisasjades kujutab **joonis 7**. Kuigi jooniselt on näha, et läbi aastate on alaealiste komisjoni suunatud tunduvalt rohkem poisse kui tüdrukuid, on viimaste aastate jooksul tõusnud ka alaealiste komisjoni suunatud tütarlaste osakaal – 2009.a. oli neid alaealiste komisjoni suunatud 30% (aastal 2005 oli sama näitaja 24%).

Joonis 7. Sooline koosseis õigusrikkumiste asjades.

Enamus alaealistest, kes alaealiste komisjoni suunatakse, on vanuses alla 14 eluaastat. Vanuseline koosseis õigusrikkumisasjades on välja toodud **joonisel 8**, kust saab näha, et 2009.a 62% rikkumisi on toime pandud noorte seas, kes on alla 14.a. vanad ning 38% 14-18.a. noorte seas.

Joonis 8. Vanuseline koosseis õigusrikkumiste asjades (2009.a.)

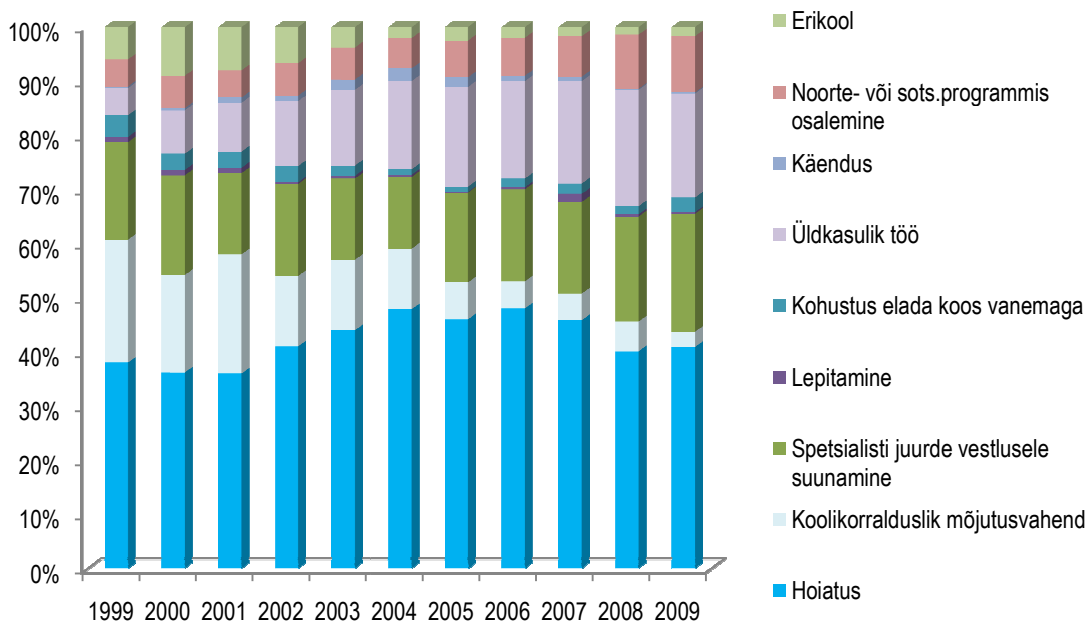
1.6 Kohaldatud mõjutusvahendid

Joonis 9 annab ülevaate määratud mõjutusvahendite esinemissagedusest 1999.a.-2009.a.

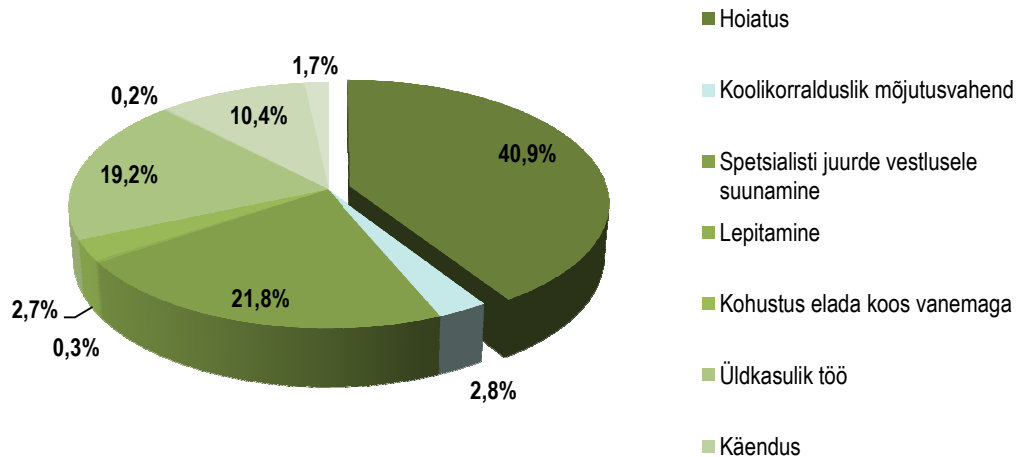
Kümne aasta perioodil on kõige sagedamini alaealistele tehtud hoiatusi (40,9%). Koos hoiatusega kohaldatakse sageli ka teisi mõjutusvahendeid paralleelselt. Hoiatus on üheks kergemaiks mõjutusvahendiks, kuid õigesti kohaldatuna suudab see noort piisavalt efektiivselt mõjutada, et korduvõigusrikkumisi ei korduks. Teised kaks kõige populaarsemat mõjutusvahendit 2009.a. olid alaealise spetsialisti juurde vestlusele suunamine (21,8%) ning üldkasulik töö (19,3%). (vt **joonis 10**) Mõlema mõjutusvahendi rakendamine on läbi aastate suurenenud. Seevastu vähenenud on alaealiste erikooli suunamine ning koolikorralduslike mõjutusvahendite kohaldamine. Läbi aastate on alaealiste komisjonides väga vähe rakendatud lepitust ja käendust. 2009.a. kohaldati lepitamist vaid 12 juhul, mis moodustab 0,3% kohaldatud mõjutusvahenditest. Lepitamise vähese kohaldamise põhjus on arvatavasti see, et seda ei saa kasutada kohe pärast alaealise poolt toime pandud õigusrikkumist, sest alaealise poolt toime pandud teo materjale menetletakse kaua (2 kuud – 18 kuud). Alles pärast uurimise lõpetamist edastatakse materjalid alaealiste komisjonile ja seejärel võib alata mõjutusvahendite kohaldamine alaealise suhtes. Seega raskendab lepitamist õigusrikkuja ja kannatanu kokkuvuimist pikk periood, mis jääb teo toimepanemise ja sellele mõjutusvahendi määramise vahele.

Sotsiaalministri määruses on sätestatud, et käendus on mõjutusvahend, mille kohaldamise käigus kontrollitakse alaealise käitumist ja abistatakse teda, et hoida ära uute õigusrikkumiste toimepanemist. Käendust kohaldati mõjutusvahendina 7 korral, mis moodustab kõikidest mõjutusvahenditest 0,2%. Käendus leiab võrreldes teiste mõjutusvahenditega tunduvalt vähem rakendust, kuna kahjuks ei leidu vabatahtlikke, kes oleksid nõus sellist ülesannet täitma. Eelkõige napib sobivate isikuomadustega inimesi, kes tahaksid ja suudaksid tegelda probleemse lapsega.

Joonis 9. Kohaldatud mõjutusvahendid läbi aastate

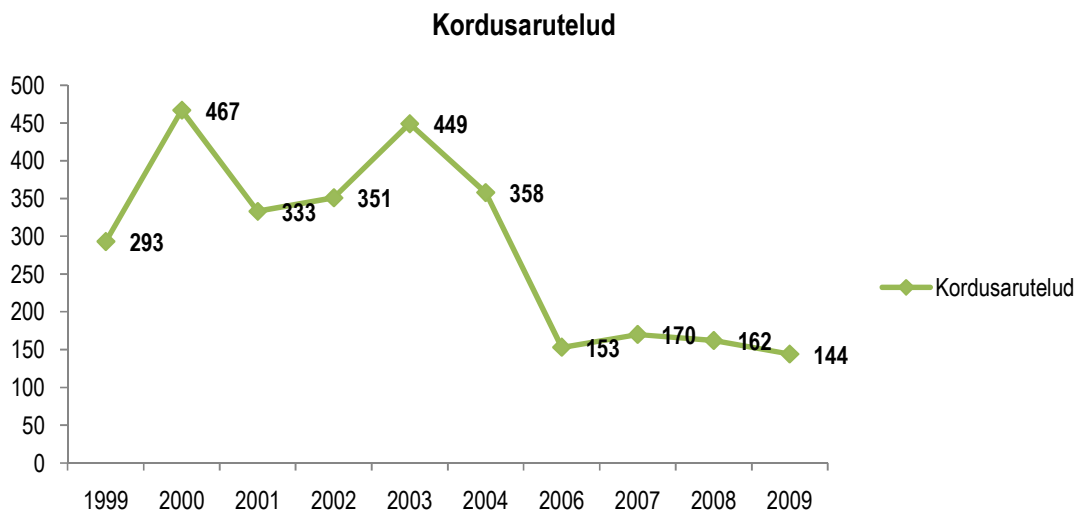
Joonis 10. 2009.a. kohaldatud mõjutusvahendid

1.7 Kordusarutelud alaealiste komisjonides

Kui alaealine ei täida talle määratud mõjutusvahendist tulenevaid kohustusi, määrab alaealiste komisjon uue mõjutusvahendi (AMVS § 9). Sellest tulenevalt on alaealiste komisjonid pidanud läbi viima **kordusarutelusid** (Joonis 11). Kordusarutelud on aastate lõikes vähenenud, mis on väga tervitatav, kuna näitab, et alaealiste komisjonide funktsioon toimib – ehk noored täidavad neile antud kohustusi.

Joonis 11. Kordusarutelud alaealiste komisjonides

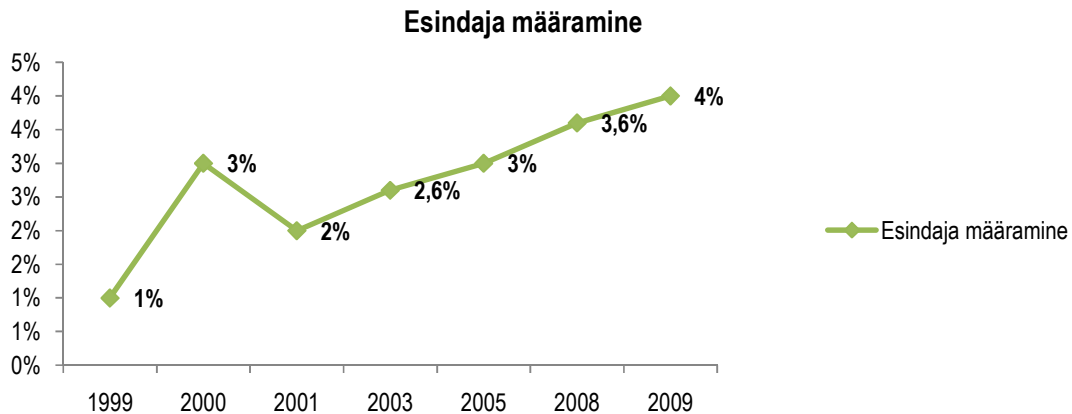

1.8 Alaealisele esindaja määramine

Selleks, et tagada alaealise õiguste ja huvide kaitse, on alaealiste komisjoni istungil vajalik ka lapsevanema kohalolu. Lastekodus või lapsevanemast lahus elavate alaealiste huvide kaitse eest seisab lastekaitsetöötaja. Kui lapsevanem ei ilmu mingil põhjusel komisjoni istungile, on alaealiste komisjonil kohustus tagada alaealise huvide eest seismine. Esindaja tuleb määrata alaealisele juhtudel, kui lapsevanem ei ole suuteline oma lapse huvisid kaitsma või on alaealise seadusliku esindaja huvid alaealise huvidega vastuolus.

Alaealiste komisjonidel on tulnud määrata alaealisele komisjoni istungil esindaja (joonis 12) õigusrikkumiste asjade arutelude korral 1999 - 1% 2003 - 2,6% (83); 2005 - 3% (171); 2008 - 3,6% (185); 2009- 4% (144). Võrreldes 1999.a. statistikaga on alaealistele esindajate määramine järjepidevalt tõusnud, mis näitab, et üha enam on Eesti ühiskonnas lapsevanemaid, kes ei tunne huvi lapse abistamise vastu ja suhtub ükskõikset lapse kasvatamisesse.

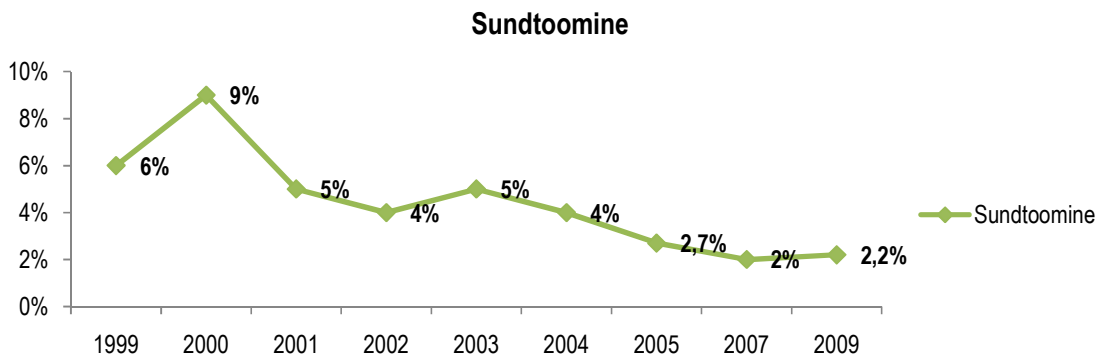
Joonis 12. Alaealisele istungiks esindaja määramine

1.9 Sundtoomine

Sundtoomist (AMVS § 18) kohaldatakse alaealisele, keda kohustati kirjaliku kutsega alaealiste komisjoni istungile ilmuma, kuid kes jättis selle ilma mõjuva põhjuseta tegemata. Sundtoomist teostab politsei komisjoni taotluse alusel, lähtudes Kriminaalmenetluse seadustiku § 139. Sundtoomise kohaldamise arvu vähenemisest võib oletada, et alaealised on hakanud aru saama õigusrikkumisega kaasnevast vastutusest. Iga toimepandud teoga kaasneb vastutus ja selle eest ei ole mõtet kõrvale hoida. (Joonis 13)

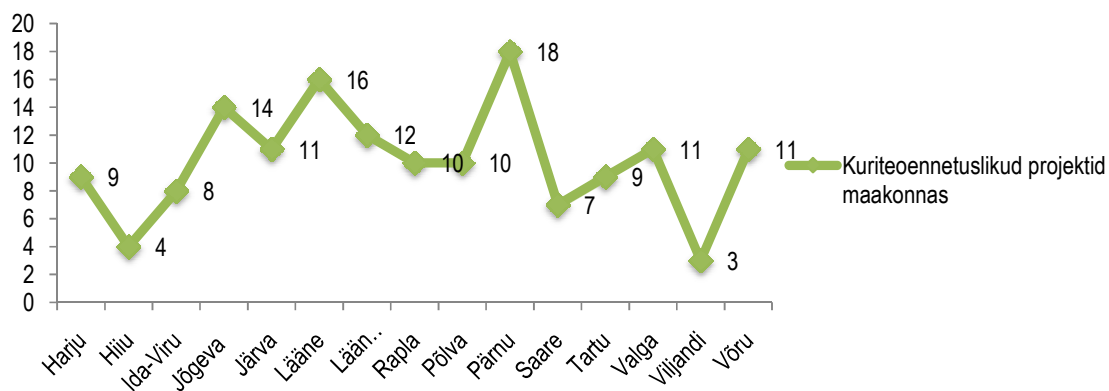
Joonis 13. Sundtoomine

2 KURITEOENNETUSLIKEST PROJEKTIKONKURSSIDEST KOGUTUD INFO 2009.a.

PROJEKTID 2009.a. (arvudes)		Projektide rahastamise kogusumma 2009.a. (ENTK)	
Harjumaa	9	Harjumaa	281 000
Hiiumaa	4	Hiiumaa	103 047
Ida-Virumaa	8	Ida-Virumaa	226 540
Jõgevamaa	14	Jõgevamaa	138 110
Järvamaa	11	Järvamaa	98 537
Läänemaa	16	Läänemaa	118 856
Lääne-Virumaa	12	Lääne-Virumaa	146 681
Raplamaa	10	Raplamaa	127 067
Põlvamaa	10	Põlvamaa	129 826
Pärnumaa	18	Pärnumaa	186 612
Saaremaa	7	Saaremaa	96 611
Tartumaa	9	Tartumaa	126 457
Valgamaa	11	Valgamaa	128 256
Viljandimaa	3	Viljandimaa	73 800
Võrumaa	11	Võrumaa	138 621
Kokku	153	Kokku	2 120 021.-

Keskmine ühe projekti toetussumma alaealiste komisjonide poolt oli 13 856.-

KOV-des asuvate AEK-de toetamine 2009.a.
**KOV alaealiste komisjonide arv
maakonnas 2009.a.**

Tallinn	450 000	8 LOV komisjoni
Harju	240 000	15 KOV komisjoni
Hiiu	0	0
Ida-Viru	150 000	4 KOV komisjoni
Jõgeva	7 600	1 KOV komisjon
Järva	7 000	2 KOV komisjoni
Lääne	0	0
Lääne-Viru	0	0
Rapla	18 300	3 KOV komisjoni
Põlva	0	0
Pärnu	110 000	10 KOV komisjoni
Saare	0	0
Tartu	20 000	3 KOV komisjoni
Valga	11 000	1 KOV komisjon
Viljandi	25 000	6 KOV komisjoni
Võru	0	0
Kokku	1 038 900	45 KOV komisjoni/ 8 LOV komisjoni

3 MAAKONDLIKUD KRIMINAALPREVENTIIVSED PRIORITEEDID 2009.a.

Kõigis Eesti maakondades on vastavalt oma piirkonna probleemidele ning arenguvajadustele välja kujunenud prioriteedid. Lisaks igaaastasele esitatud aruandele on maakondlikud prioriteedid üldisemalt kajastatud ka nelja aasta raames koostatud arengukavas (2008-2011). Tänapäevase seisuga on oma maakondliku arengukava koostanud 12 maakonda.

Kõige enam pannakse rõhku koostöövõrgustiku arendamisele nii KOV alaealiste komisjonidega kui ka spetsialistidega maakonnas, et seeläbi muuta ka piirkondlikku õigusrikkumiste ennetamist efektiivsemaks. Noortele oma maakonnas vabaaja veetmise võimaluste tagamine oli samuti üks populaarsemaid prioriteete, mida välja toodi.

Mitmel korral mainiti ka lastevanema kaasamise olulisust, nendele tugiteenuste ja koolituste pakkumist. Prioriteedina kajastati ka esmaste ja teiseste korduvõigusrikkumiste ennetamist ning resotsialiseerimise tõhustamist.

Rõhutati ka sotsiaalprogrammide käivitamise tähtsust, mille abil on võimalik väga efektiivselt vähendada korduvõigusrikkumise riski.

Eelpool nimetatud kriminaalpreveniivsed prioriteedid olid kõige rohkem maakonniti väljatoodud, kuid sealhulgas oli nimetatud ka mitmeid teisi ennetuseks mõeldud esmatähtsaid tegevusi, nagu:

- tugiteenuste süsteemi loomine maakonnas;
- seikluskasvatus;
- järelevalve AEK otsuse täitmise üle;
- komisjoni tegevuse tutvustamine koolidele ja omavalitsustele;
- tõsta seaduskuuleka käitumisega seotud teadlikkust;
- tõsta AEK liikmete pädevust;
- koolikohustuse mittetäitjatele kooli tagasitoomisele suunatud tegevused;
- uimastiennetuslaste tegevuste toetamine (sh HIV/AIDS);
- turvalisele koolikeskkonnale kaasa aitamine;
- probleemseid noori kaasav loov ja arendav/toetav tegevus;
- kasvatusraskustega õpilastele suunatud projektide toetamine;
- ühiskonna suhtumise kujundamine;
- kuriteoennetusliku arengukava väljatöötamine;
- alaealiste komisjoni töö koordineerimine (tõhustamine);
- maakonna teenusepakkujate kohta info kogumine ja koostöö nendega;
- käitumis- ja õpiraskustega laste ja lastevanemate koolitamine ja nõustamine;
- mõjutusvahendite täitmise kontrolli tõhustamine;
- alaealiste komisjoni sihtgrupiga tegelevate õppeasutuste tegevuste toetamine.